Ч. 1.

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го СІЧНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 1. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 2, 1953. VOL. LXI

ОСТАННІЙ БЮДЖЕТ ТРУМАНА — ВІСІМДЕСЯТ БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — През. Труман призначив день 9 січня на передачу Конґресові бюджету високістю коло 80 більйонів долярів на скарбовий рік, що починається з 1 липня 1953 р. З уваги на призначення 9 січня на проголошення бюджету, знавці твердять, що послання про стан країни передасть президент Конґресові раніше наступного тижня тимбільше, що він заповів наперед, що спочатку буде пред'явлений стан політичний, а після того стан економічний. Досі Труман являвся перед об'єднаними палатами Конґресу особисто для проголошення послання про „Стан Юнії", а тепер воно буде передане післанцем, так само як і бюджет. З уваги на сподівані прибутки 69 більйонів долярів і витрати в 80 більйонів в наступному фіскальному році, прийде найвищий за мирні часи дефіцит з 11 більйонів. Бюджет підпадає розглядові Конґресу, а нововибраний президент Айзенгавер матиме право його змінити після того, як він обійме урядування 20 січня. Одначе не всі розділи бюджету можуть бути змінені, бо вони охоплюють витрати, схвалені вже минулим Конґресом і тільки їх виконання призначене на наступний скарбовий рік. Найбільша частина видатків піде на оборону країни і деякі замовлення вже пороблено наперед. З достовірного джерела дістали вашингтонські кореспонденти великих щоденників інформації, що новий бюджет може бути обкроєний найбільше до 72 або 73 більйонів. Бюджет на поточний скарбовий рік, що кінчиться 30 червня, виносить 79 більйонів. Витрати на збройні сили в теперішньому році виносять 46 більйонів, а в наступному вони не можуть бути нижчі ніж 40 більйонів. Знавці твердять, що в новому бюджеті такі витрати передбачені на 50 більйонів долярів.

Тригодинна розмова Тефта з Айзенгавером

Ню Йорк. — Сен. Роберт Тефт і вибраний президент Айзенгавер присвятили три години часу на розмову про створення гармонійних взаємовідносин між Конґресом і Білим Домом у майбутності. У розмові брали участь ще три інші сенатори і три головні дорадники генерала. Предметом нарад мали бути законопроєкти, що їх мають вносити в Конґресі провідники більшости в наступному Конґресі. Після розмови в квартирі в готелі Коммодор сказав сен. Тефт репортерам, що він дальше негодує на „неймовірне" призначення демократа Метю П. Доркіна на становище секретаря праці в майбутньому кабінеті Айзенгавера.

У Вашингтоні відбулася нарада провідників обидвох великих політичних партій над припиненням обструкції у Конґресі, яка загрожує збоку невдоволення конґресменів. У нараді брали участь чотирнадцять сенаторів. Вони вклали пляни негайно після відкриття нового Конґресу ухвалити додаткові правила для парляментарного поступування, щоб недопустити до обструкції, загально знаної як „філібостер" у конґресових колах.

Шпигуни намагались дістатися на першу базу атомової бомби

Вашингтон. — Полк. Пол В. Тіббетс, пілот літака, що скинув був атомову бомбу на Гірошіму в 1945 р., виявив, що шпигуни чужинних країн намагалися вкрутитися до бази літака Бі-29, де вправлялася тоді залога літака. Полковник каже, що шпигунів зловлено. Таємна база находилася тоді коло Вендовер, у стейті Юта. Шпигунів арештовано саме в часі, коли там була тільки горстка науковців і високих військовиків, що знали про існування атомової бомби. Тіббетс не згадує, з яких країн походили шпигуни. Їх арештовано ще заки вони могли дістати таємні інформації про атомову бомбу. Він не виявляє, кільки тих шпигунів було і не знає, що опісля з ними сталося. Полковник сказав це, коли урядовці з Пентаґону придивлялися фільмові, опертому на його досвіді.

Марія Донцов в автомобілевому випадку

Ню Йорк. — Знана громадянська діячка, Марія Донцов, опинилася минулого тижня в небезпечнім автомобілевім випадку, коли виходила з свого мешкання при Пацифік Стріт у Брукліні. Тоді саме падав дощ, що, як повідомляють, — спричинило, що вона не доглянула авта, яке над'їздило збоку. Колесо авта переїхало через ногу, зм'ягджуючи її в кістці. Водій авта відвіз поранену до шпиталю в Брукліні.

ВІДКЛАДЕННЯ ДНЯ СМЕРТИ АТОМОВИХ ШПИГУНІВ

Ню Йорк. — Федеральний суддя Ирвінґ Р. Кауфман, вислухавши прохання оборони засуджених на смерть атомових шпигунів Джулюса й Етелі Розенберґів за помилування, заявив, що він застерігає собі вирішення цієї справи на пізніше. Він обіцяв адвокатові Емануелові Блокові, що дасть доволі часу для засуджених внести прохання за помилування до президента. Суддя виявив теж, що йому „докучали, його переслідували і прозивали та робили на нього натиск" від часу проголошення ним кари смерти на шпигунів. „Якщо я мав би видати вирішення тепер, то я не зачиню дверей для вас, щоб ви могли зголосити прохання до президента за помилування" — сказав суддя до оборонця. „Вам прислуговує право на прохання до президента і я вам дам доволі часу на це".

Заки суддя сказав це оборонцеві, він висловив своє негодування на безупинні телеграми, які приходять до нього в справі Розенберґів. Письма і телеграми приходять на адресу його дітей, а крім того раз-у-раз хтось телефонує до нього в цій сиправі. Адвокат сказав на це, що люди цілого світу зацікавлені справою Розенберґів і поставив до судді питання, яка причина цього? — На це відповів суддя: „А яка причина цього, що засуджені безупинно повторяють, що вони не винуваті і яка причина цього, що вони не хочуть признатися, хоч це могло б врятувати їм життя? — На це хіба одна відповідь" — пояснював суддя — „а це є те, що впхнуло їх (засуджених) в обійми комунізму, а на це я вже відповіді не маю". Виконання вироку смерти на шпигунах призначено на тиждень, що починається з днем 11 січня. Коли б суддя вирішив признати Розенберґам час на зголошення прохання на помилування, тоді виконання кари було б відкладене.

ПАПА ПІЙ ПРО РЕЛІҐІЙНІСТЬ ТА ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ

В ЕНЦИКЛІЦІ ДО ЄПИСКОПАТУ СХІДНОГО ОБРЯДУ ПАПА ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ НАД ВОРОГАМИ

Рим. — В святочному посланні до єпископату Католицької Церкви Східного Обряду Папа Пій XII. окремо вирізнив українців за їх релігійну видержливість в обставинах найстрашніших переслідувань з боку безбожницького большевизму. Гостро засуджуючи комуністичні уряди країн за залізною заслоною за релігійні переслідування, які витворили ситуацію, що „є для нас причиною такого серцерозривного смутку, що ми не можемо здержати наших сліз", Святий Отець заповідає кінцеву перемогу над ворогами релігії. Тому він закликає жертви релігійних переслідувань не падати на дусі та видержати це нове лихоліття з такою самою мужністю, як видержували всі переслідування їхні предки. Енцикліка була приготована на підставі нових повідомлень, що релігійний дух серед поневолених большевизмом народів не тільки не впадає, але навпаки, з кожним днем ще тільки скріплюється.

Папа Пій XII.

„Ми маємо причини вірити, що багато людей не забули і не виреклись своєї релігії в Совєтському Союзі і зокрема в Україні" — сказано в енцикліці. „Нас повідомлено — сказано дальше в енцикліці — що ці, яких призведено до такого оплаканого і критичного стану, залишаються при своїй вірі з такою непохитністю, що викликує наш подив і подив кожної чесної людини. Усі вони заслуговують на наше признання та наш батьківський подив. Хай він послужить для все більшого скріплення і збільшення їхнього завзяття і чесноти". Вирізнюючи українців за їх релігійність, Папа Пій вирізнив їх теж в згадці про терпіння під-совєтських народів від большевицьких переслідувань релігії. Свою енцикліку Папа закінчує закликом до всіх вірних Католицької Церкви, щоб вони молились не тільки за переслідуваних, але й за тих, що переслідують. Енцикліка появилася з датою 15-го грудня і вона скерована до „наших преподобних братів, патріярхів, архиєпископів, єпископів та інших місцевих ординаріїв Східних Церков, які живуть в мирі і спільноті з Апостольською Столицею". Текст енцикліки східньо-европейськими мовами, отже й українською, Ватиканська радіовисильня почала передавати 30-го грудня. Католицька Церква нараховує 15,000,000 вірних східного обряду, з того 10,000,000 живе за залізною заслоною.

Звернення Папи Пія XII до народів Росії, [illegible]го року, в якому не згадувалося про український нарід, викликало було хвилю протестів серед усіх українців, що живуть у вільному світі.

ДІЯЧІ ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ЗА ПОСИЛЕНИЙ УДІЛ ПІВДЕННИХ КОРЕЙЦІВ У ВІЙНІ

Вашингтон. — Конґресовий підкомітет, що його очолює демократ з Луїзіяни О. Брукс висловився у вівторок про можливість *посилення військ*, що змагаються у Кореї. Рапорт про цю справу був виготовлений групою збройної служби в Палаті Репрезентантів. У рапорті закидається поважні занедбання теперішньому урядові, зокрема це, що він не використав максимально південно-корейських сил для змагання на фронті. Урядові Трумана закидається також, що сили китайських націоналістів, розташовані на Формозі не допущені до участи у Корейській війні. Підводячи підсумки з подорожі по Кореї й інших країнах Далекого Сходу, що відбулася цього літа, підкомітет повторює одне з передвиборчих гасел Айзенгавера, що в Азії повинні змагатися азіяти. Проте рапорт не доражує відкликати з Кореї американських відділів, аж доки не *виявиться, що південно-корейська* армія зможе заступити боєву спроможність цих відділів. Підкомітет звертається до департаменту оборони з порадою „вжиття східніх сил усякого походження" в Корейській війні, включно з японськими відділами. Члени підкомітету переконані, що належне озброєння і відповідний вишкіл корейських військ рішально заважить на висліді змагань. Вишкіл корейських військ, після відповідного озброєння тривав би кілька місяців. Одним з доказів переваги військ азійського походження, за думкою підкомітету, є різниця в коштах утримання вояка з заходу і вояка із сходу.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Перший рік без лінчів** в Америці — це 1952 рік. Це відмічує Тоскіґі Інститут в стейті Алабама, який веде статистику насильно доконуваних вбивств від 1882 р.

● **300.000 дол. надвишки** з виборчої кампанії має Громадянський Комітет для вибору Айзенгавера й Ніксона. Комітет плянує відослати ці гроші усім жертводавцям, виплачуючи їм по 16 центів від жертвованого одного доляра.

● **80-річний домовласник** воліє піти до тюрми ніж заплатити кару за брак гарячої води для мешкань. Суд призначив Гаймарові МекВет, який має дім під числом 1222 Іст 34-та вул. в Брукліні, заплатити 250 долярів або відсидіти 30 днів у тюрмі.

● **Найбільше страйків в 1952** році було в Америці від 1946 р. Департамент праці нараховує 34 великих страйків з участю усіх страйкуючих коло 1,700,-000 осіб, що втратили 37,000,000 робучих днів у 1952 р.

● **Цьогорічний лавреат** Нобелівської премії, французький письменник Франсуа Моріяк написав статтю в часописі „Фіґаро", в якій твердить, що брак політичної стійкости і стану рівноваги у французькому політичному житті — це наслідок характеру французького народу, і тому ніхто не зможе цього змінити.

● **Жорж Бідо** залишив спробу зорганізувати новий французький уряд після резиґнації Антуана Піне, і після невдалої спроби організації нового кабінету деҐолістом Сустелем.

● **В Ізраїлі** під час праць над греблями при творенні нового штучного озера знайдено високоякісну піритову руду, яка зможе заступити довіз із Греції, коли зачнеться її продукувати для промислових цілей.

● **Президент Туреччини** — Селас Байер взиває усіх турків, щоб вони були свідомі того, що кожний із них є мовчазним учасником усіх великих діл, які творяться в цій країні. Тому треба всім туркам собі це усвідомити, та закинути дотеперішню іґнорацію.

● **Гіндуси в Британській** Східній Африці стаються великим клопотом для англійців, бо їх щораз то більше напливає до цієї англійської колонії, а всілякі спроби адміністрації не можуть припинити напливу гіндусів.

● **Тріґве Лі**, генеральний секретар ОН, подав до відома, що його організація дістала мало, і запізно, інформацій від урядових кіл ЗДА про підривні американські елементи в ОН.

МІСІЯ У.К.К. ВІДВІДУЄ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТОЛИЦІ

Рим. — Місія Українського Конґресового Комітету до Европи, перевівши в Мюнхені низку нарад з екзильними українськими представництвами в актуальних справах, виїхала минулого тижня на відвідини столиць поодиноких західно - европейських країн, де відвідує місцеві урядові чинники та українські громади, якщо такі там перебувають. Насамперед відвідано столицю Італії Рим та Апостольську Столицю. Дня 27-го грудня член цієї місії, діючий заступник голови УККомітету та голова Українського Народного Союзу п. Дмитро Галичин промовляв через італійську державну радіовисильню до українського народу на Рідних Землях. В Римі, згідно з нашими інформаціями, місія відвідала апостольського адміністратора українців католиків в Західній Европі Преосв. Івана Бучка, як теж ректора Колеґії св. Йосафата в Римі, о. Когута. Побут місії УКК в столиці Італії мав великий відгомін в італійській пресі.

З Риму місія мала відлетіти до Лондону, опісля до Парижу і звідти знову до Мюнхену, де відбудуться кінцеві наради з українськими представниками для остаточного оформлення вимог і умов, на підставі яких українці могли б включитись в творений Американським Комітетом спільний фронт антибольшевицької боротьби. Дотеперішні розмови в Мюнхені поглибили взаємне порозуміння між українцями та скріпили їх солідарність в одному фронті проти російського імперіялізму в усіх його формах і видах. В склад місії УКК входять, як відомо: голова УКК проф. Лев Добрянський, п. Дмитро Галичин, адв. Степан Ярема та ред. Володимир Душник.

Д-р Кірк говорить про враження з подорожі по Европі

Ню Йорк. — Віцепрезидент Колумбійського університету, д-р Ґрейсон Кірк виступив з промовою під час снідання з нагоди сорокчотирилітнього ювілею об'єднання випускників університету. Д-р Кірк з признанням висловився про тепле прийняття, що його він зустрів під час своєї трьохтижневої подорожі по культурних центрах Европи. Усюди він робив візити керівним постаттям культурного життя окремих країн, у зв'язку з близьким 200-літтям університету. Промовець зокрема підкреслив, що европейці, з якими він розмовляв, не жахаються війни так, як американці, але всі вони висловлювали тривогу, якщо тісні взаємовідносини з Америкою не були б тривалі. Д-р Кірк поклав особливий натиск на необхідність тісного культурного співжиття Америки з Европою, без чого усі успіхи ЗДА в економічній та політичній ділянці не будуть міродайні. Припускальна участь всього культурного світу в святкуваннях ювілею університету, що припадає на 1954 рік, буде одною з ланок тісного культурного порозуміня світу, особливо важлива буде участь [illegible], — твердив промовець.

Дальша допомога для країн, що помагають совєтам

Вашингтон. — През. Труман доручив постачати дальше економічну допомогу таким державам, які самі допомагали совєтським країнам стратеґічними матеріялами. Саме Англія, Франція й Італія вислали були поза Залізну Заслону матеріялів вартістю $2,500,000. Президент дозволив на дальшу висилку допомоги згаданим країнам на підставі резолюції, званої „Акт боротьби", який пояснює, у яких випадках можна постачати таку допомогу. Президент каже, що він мусів це зробити з уваги на незвичайні обставини. Якщо б відмовити згаданим европейським країнам, тоді з цього виникла б ще більша шкода для безпеки ЗДА, заявив Труман. Акт виразно забороняє висилку ворожим країнам тільки трьох родів воєнних матеріялів, а саме зброї, амуніції й атомових матеріялів, але Англія, Франція й Італія не постачали тих матеріялів країнам поза Залізною Заслоною.

Державний похорон для вбитого большевиками німецького поліцая в Берліні

Берлін. — Західно-берлінський поліцай Герберт Бауер мав похорон, який справляється найвищим і найбільш заслуженим державним достойникам і героям: спущені до половини машту прапори, звільнені з праці міські урядники, щоб могли взяти участь в похоронах та тисячі людей і величавий похід по місті. Діло в тому, що Бауер згинув від большевицької кулі на кордоні совєтського і французького секторів Берліну. Випадок трапився на сам латинський Свят Вечір і тисячі людей були свідками перестрілки між поліцією західного і східного секторів міста. По обидвох боках за поліцією стояли танки і гармати і один припадковий наказ одного з командуючих старшин міг перетворити цю перестрілку в нову світову воєнну завірюху. Випадок трапився, як комуністична поліція заарештувала одного чоловіка і дві жінки на західно-берлінській території. Бауер поспішив їм на допомогу і при цій нагоді сам був вбитий з комуністичної засідки. Промовляючи на похороні Бауера, посадник Західного Берліну Ернест Ройтер заявив, що „ми ніколи не схилимо голови перед комуністичною системою і залишилось вільними людьми."

РІЗДВЯНИЙ РАДІОКОНЦЕРТ ХОРУ „ДУМКА"

Ню Йорк. — В суботу, дня 3-го січня від год. 6-тої до 6:45 ввечорі, через місцеву міську радіовисильню WNYC чоловічий хор „Думка" виступить з різдвяно-святочним концертом, при співучасті пяніста Вадима Кіпи та артиста-співака (баритона) Михайла Мінського, якому на фортепіяні акомпаніюватиме Леся Вахнянин.

Індонезійські комуністи пробують відновити кризу в державі

Джакарта, Індонезія. — Центральний комітет Комуністичної партії в Індонезії видав гостру відозву, в якій атакує правих соціялістів за те, що вони, нібито підтримували спробу державного перевороту в лютні цього року, коли демонстранти за допомогою армії домагалися розв'язання парляменту та негайних нових виборів. Комуністи твердять, що міністр оборони був знаряддям соціялістів. Вони домагаються усунення кількох генералів та бажають, щоб уряд „виступив проти тих, що підтримували демонстрантів у жовтні ц. р." Урядові кола твердять, що комуністи хотіли б ослабити армію та впливи правих соціялістів, щоб легше могли ширити замішання в новій індонезійській державі.

ЧЕРЧИЛ В ДОРОЗІ ДО АМЕРИКИ

Лондон. — Британський прем'єр Вінстон Черчил виїхав минулого вівтірка з Лондону до Саутгемптон, звідки на кораблі „Квін Мері" відчалив в середу перед полуднем до З'єдинених Держав Америки. Прем'єр Черчил є в дорозі на Джамейку, де проведе два тижні відпустки, але по дорозі він відвідає З'єдинені Держави та зустрінеться і відбуде розмови з президентом Труманом і новообраним президентом Айзенгавером. В товаристві Черчила їдуть тільки члени його найближчої родини та його особистий секретар і хоч його відвідини в Америці мають приватний характер, проте їм приділюються велику увагу в міжнародних політичних і дипломатичних колах. До Ню Йорку прем'єр Черчил повинен причалити в найближчий понеділок. Характеристикою надій, що їх зв'язує Британія з цими неформальними відвідинами Черчила в Америці, може послужити скерована до нього телеграма голови Трейд-Юнійного Конґресу Томи О'Брайена, політичного опонента Черчила в парляменті. В своїй телеграмі О'Брайен твердить, що Черчила „супроводжають найкращі побажання всіх робітників Британії і комонвелту в цій його сміливій місії". Безпосередньо перед від'їздом, прем'єр Черчил ще відбув наради із членами очолюваного ним уряду. Під час його неприявности його заступатиме в уряді секретар закордонних справ Іден. Офіціяльно повідомлено, що теперішні приватні відвідини Черчила в Америці не змінюють пляну спільних нарад британського уряду і нової американської адміністрації на весну цього року. Головною метою теперішніх неофіціяльних відвідин Черчила в Америці буде встановити з новим президентом Айзенгавером такі самі дружні особисті взаємини, — які в'язали його з президентом Труманом. При цій нагоді цілком певно заторкнені будуть теж проблеми спільної оборони, корейської війни, відношення до Совєтів та ціла низка інших актуальних питань міжнародної політики.

В Кореї перемагає... погана погода

Токіо. — Мороз і сніговії були вчора переможцями на фронті в Кореї, майже цілком припинивши боєві дії комуністичних і аліянтських військ. Тишу переривають припадкові перестрілки між *меншими патрульними* відділами. Густі і низькі хмари обмежували теж акцію авіяції, так що вчорашній день належав до найспокійніших днів на фронті за ввесь час корейської війни.

Німеччина осягнула 72% підвишку золотих і долярових резерв

[illegible], Німеччина. — Західна Німецька республіка в цьому році осягнула підвишку 72% своїх резерв золота і долярів. Центральний банк для сфедерованих німецьких країн 15 грудня подав до відома, що його резерви золота і долярів виносять 612,000,000 долярів, а в тому самому дні минулого року вони виносили тільки 355,300,000 долярів. Хоч ці резерви ще надто малі для держави, що має 48 мільйонів мешканців, але рік 1952 — це перший рік після війни, коли Німеччина не мала недобору в золотих і долярових резервах. На цю підвишку резерв склалися такі чинники: Німеччина дістала 153,000,000 від Европейської Платничої Юнії, а також підвищила свою власну продукцію. Німеччина продукує 45% сталі і вугілля, а решту продукують всі інші західні европейські держави. Вартість сталі і вугілля, випродуваних Німеччиною — виносять в 1952 р. 2,911,000,000 долярів, а Франція без округи Саари, продукує 1,575,000,000 долярів.

Червоний китаєць намагався захопити філіппінський літак

Маніля, Філіппіни. — Над Тихим океаном відогралася трагедія на філіппінському великому пасажирському літаку, коли червоний китаєць Анф Чо-Кіо хотів змусити пілотів летіти до червоного Китаю. Він приложив пілотові капітанові Петрові З. Перласові револьвер до карку і казав летіти до китайського літовища. Коли літак був у віддалі 15 миль від берегів Китаю, національно-китайський літак перехопив цього філіппінського літака. Здається, що саме в цій хвилі китайський комуніст застрелив капітана-пілова та скарбника, а другий пілот щасливо причалив із літаком на острові, що належить до національного Китаю. На літаку, крім 3 членів залоги були ще й сім пасажирів, між ними двоє американців. Всі вони, між ними і китайський комуніст, — щасливо перебули цю повітряну пригоду. Китаєць утікав із Філіппін, бо там тепер відбувається облава на комуністичних китайців. Американці, Маршаль Ф. Нуни із Сан Франціско та Гісс Мери Айретон із Бесель, Огайо, — були службовцями Інформаційної Служби ЗДА.

ЗБОРИ УДІЛОВЦІВ НАРОДНОГО ДОМУ ВІДЛОЖЕНО ДО 7-го ЛЮТОГО

Ню Йорк. — У вівторок 30-го грудня тут відбулися наради Комітету Придбання Народного Дому в Ню Йорку, на яких рішено відложити заповіджені початково на 3-го січня перші загальні збори уділовців Народного Дому до дня 7-го лютого 1953.

ПРИСПІШУЮТЬ ОФОРМЛЕННЯ БАЛКАНСЬКОЇ АНТАНТИ

Беоґрад, Югославія. — В цій югославській столиці очікують вже в перших днях січня відвідин турецького міністра закордонних справ — Фавда Копрулю, що тепер перебуває на офіціяльних відвідинах в Греції і вчора мав наради з грецьким міністром закордонних справ Стефанопулюсом. В Югославії міністер Копрулю відбуде наради з прем'єром Тітом та членами югославського уряду. Предметом всіх тих нарад є бажання приспішити та остаточно оформити оборонний договір між Туреччиною, Грецією і Югославією, основні принципи якого вже встановлено в дотеперішніх нарадах. Після відвідин в Югославії, турецький міністер зупиниться знову в столиці Греції, а в слід за ним відвідає Туреччину і Грецію ще окрема югославська делеґація. В західніх політичних і військових колах приділюють цій дипломатичній акції велику увагу, бо плянована балканська оборонна антанта зв'яже посередньо Югославію з Північно-Атлантійським Пактом, до якого вже належать Греція і Туреччина.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Недільне видання:

На рік у ЗДА	$3.75	На рік у Канаді	$4.25
На пів року у ЗДА	$2.00	На пів року в Канаді	$2.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВЛАСНИМИ СИЛАМИ

Вже таке наше психічне наставлення, що новий рік принесе нам щось нове в особистому житті, чи в громадському і національному. Це „нове" повинно б бути кращим, веселішим і щасливішим, хоч вдумавшись добре, треба б нам надіятись проти надії, коли мова про наших рідних в Україні та ту трагедію, яку вони там переживають. Найбільше болить нас те, що ми так мало можемо їм допомогти, що нас і в Америці так мало розуміють, коли оборонясмо право українського народу на вільне й незалежне життя, коли твердимо, що Україна має таке саме право на самостійне державне життя, як його має Голляндія, Бельгія, Франція, чи яка інша вільна країна. Але не забуваймо, що вже є великий поступ і в цій ділянці завдяки нашій наполегливій праці, яка ведеться тут уже десятки років.

Ця наша праця була ведена в Америці виключно тільки нашими власними засобами. В час останньої війни різні етнічні групи оперували великими фондами, які вони діставали з американських джерел на пропаґанду чи гуманітарну акцію. Ми, американські українці, не дістали від нікого ні одного доляра..Ніхто не поміг нашим публікаціям про Україну та вікові змагання українського народу. Навпаки, ми мали багато клопоту, щоб знайшовся хтось, щоб такі речі на наш кошт видав, себто, щоб найшлося поважне американське видавництво й дало свою фірму книжкам про Україну. Так було, наприклад з Видавництвом Єйлського Університету, яке видало „Історію України" М. Грушевського. А скільки громів посипалось не тільки на У. Н. Союз, що фінансував це видання, але теж і на саме Видавництво Єйлського Університету, що „відважилось" цю книжку видати. Подібне можна сказати і про інші видання про Україну англійською мовою, що вже появились друком, чи ті, що вже готові до друку і шукають видавництва, що дало б свою фірму.

В Америці маємо багато різних мільйонових інституцій, що допомагали різним етнічним групам і різним поневоленим народам у ширенні їхньої історичної правди, тільки українська етнічна група ніколи не користувалась такими допомогами. Українська правда не була, як могло б видаватись, комусь потрібна. Проте вона таки пробивалась і то, а це ще раз підкреслюємо, виключно нашими власними засобами, притягаючи до себе щораз більше американських приятелів.

Не треба додавати, що коли б американські українці не були стояли вперто при політичних ідеалах українського народу і поступились хоч в дечім щодо незалежности і соборности України, тоді цілком певно не було б їм так трудно знайти в Америці прихильників, як у Вашингтоні, так і деінде. Не було б тоді важко видавати теж і книжки про Україну. На це все були б знайшлися відразу засоби з різних джерел. Але це була б праця, яка закривала б дійсну правду про український нарід та його бажання і змагання, а того ми, американські українці, не могли робити і не робили.

Новий рік може принести нам сприятливіші обставини для ширення інформацій про Україну для американців, а про Америку для наших рідних в Україні. Як так станеться, то це буде тільки надолуження тої кривди, якої зазнавала українська справа не тільки від окупантів України, але й від демократій, які завдавали їй важкі удари на міжнародному форумі своїми рішеннями і матеріяльною допомогою відвічним ворогам вільної України. Але, які добрі ці вигляди не були б, вони не можуть в нічому змінити нашого дотеперішнього політичного наставлення, яке єдино правильне і справедливе і корисне, як для Америки, так і України. А коли б хто наставав на зміну, тоді нам треба зректись усього „добра", що нам за цю зміну пропонують. Ідім далі своїм шляхом і ширім правду власними силами і засобами, як ми це робили впродовж десятків років.

Олена Кисілевська

ДВА ПОБАЖАННЯ

Не кожному судилося, так як мені, дивитися на світ з перспективи чотирьох поколінь. Мало теж є таких, що користувалися обміною живого слова чи мали живий зв'язок з людьми, які жили півтораста літ тому. Моя бабуня пам'ятала епоху Наполеона, а мати моя жила вже в той час, коли королева Вікторія ще й на трон не вступила, а в Америці ще свіжою була пам'ять Вашинґтона. Перед моїми очима відбувалося відродження свідомости українського народу і доля дозволила мені, по змозі моїх скромних сил, брати участь в тому відродженню. Була я теж свідком початків української еміґрації до Злучених Держав, в життю якої брав активну участь мій рідний брат, д-р Володимир Сіменович. Разом з ним раділа я кожним позитивним проявом організованого життя, а перше число „Свободи", яке він мені переслав шістдесят літ тому, довго зберігала я як дорогу пам'ятку.

Здається, що це дозволяє мені сказати нашому громадянству кілька одвертих слів, оттак для застанови тим, що роблять новорічні постанови. Знаю добре, що новорічні постанови часто скоро забуваються, але буває й таке, що їх пам'ятають і здійснюють.

Минулого торкати не буду. Проте не забуваймо, що саме на минулому добре вчитися, принаймні того, щоби не повторяти давніх помилок. Ми грішимо короткою пам'яттю і через те терпимо. Досвід не треба забувати, а повторювання помилок — непростиме. Треба вчитися на досвідах власних, як і на досвідах других.

Доля вислала нас поза межі рідних земель. Попри збереження духових цінностей, повинні ми теж подбати й про збереження фізичних сил нашої іміґрації, охоронити її перед заломанням, пам'ятаючи, що в здоровому тілі здорова душа.

Кожне переселення спричинює в людині важке психічне потрясення; це наче хвороба яка ділає на душу і на тіло. Її переходить кожний, вона об'являється у формі депресії, пригноблення, нервового напруження, або фізичного знесилення, занепаду на здоров'ю. Людина інстинктовно старається поборювати ці недомагання, хоч не знає їхніх причин. Тому краще взятися до лікування їх так, як лікується кожну іншу хворобу ,хоч методи лікування відмінні. Причини іміґрантських недомагань не є жадною тайною; їх вже давно прослідженo. Є теж окремі наукові студії про них; згадати б тільки обширні студії Американського Психологічного Товариства. Але українці чомусь з них мало користають. Тільки дуже рідко зустрічала я на сторінках української преси статті на ці теми. Зате дістаю десятки листів з проханням поради. Щоб дати таку пораду приходилося мені обзнайомлюватись із симптомами іміґрантської хвороби і шукати ліку на неї. Маємо сотні лікарів, не тільки американського чи канадійського хову, але й тих, що з Европи приїхали, які самі переходять або переходили хворобу, спричинену переселенням. Де вони? Чи займалися вони цим питанням? Може їхні пояснення і поради були б неодному помогли, може б пояснили, що нарікати на нові обставини, це якраз один із симптомів цієї хвороби; що бажання висваритися, виладяти когось (звичайно „партійного" противника) це ознака, що людина має труднощі з приспособленням до нових обставин і відрухово шукає жертви, на якій можна б виладувати свою злість; що творення нових товариств це бажання вдержати духову рівновагу у знайомому іміґрантові середовищі. Пояснили б, що навіть болі голови, шлунка, биття серця, чи астматичні об'яви, це теж звичайні симптоми іміґраційної хвороби і їх можна позбутися. Навіть на депресію є рада і можливо та рада врятувала б життя багатьом із тих, про котрих читаємо так часто, що „нагло помер у розквіті життя". Ще не запізно занятитися тою проблемою! Хай це буде новорічна постанова лікарських товариств, науковців-соціологів, або й п о о д и н о к и х осіб-фахівців, простудіювати і виснити це питання на сторінках преси для загального добра. Такі статті принесуть далеко більше користи, ніж та маса полемічно-політичних писань, які часто читаємо — з болем голови.

Це було б моє перше побажання.

Друге побажання: не робім нічого, що йде на користь ворога нації, ворога прибраної вітчини і ворога людства.

Говорити про методи, яких ворог уживає у своїй боротьбі — зайве. Ми їх знаємо, дехто з читання книжок і преси, а дехто з досвіду на власній шкурі. Тут нема між нами розбіжности думок. Кожний з нас дорожить волею, кожному лежить на серці добро і життя рідні, кожний бажає, щоб зберегти свободу, якою тепер користаємося на новій землі. Кожному теж ясно, що як не хочемо загинути, то мусимо боротися з ворогом все і всюди.

Але як ця боротьба виглядає? Що ми протиставимо безоглядній жорстокій дисципліні й послідовності ворога, якого найсильнішою зброєю в цій „холодній війні" є роз'ярування і використовування незгод і розбіжностей поміж поодинокими державами, народами, племенами, політичними, релігійними угрупуваннями, а навіть товариствами і одиницями — для паралізування їхньої відпорної сили?

Багато слів а мало діл . . .

Коли б ми завели в себе бодай моральну дисципліну і проголосили „перемир'я" бодай на час „холодної (або й гарячої) війни", то це був би величезний здобуток. На редакторів сотні українських заморських часописів, провідників опінії, треба таки наложити моральний обов'язок придержуватися того „миру", а коли так станеться, то відберемо ворогові його найсильнішу зброю, якою він хотів би нас знищити. Зробимо тим прислугу собі, нашій поневоленій батьківщині, як теж і гостинній землі, що нас прийняла, бо й вона бореться за волю людства по цьому і по другому боці океану.

Б. Сивенко

КУДОЮ ПІДЕ 1953 РІК?

(Новорічний огляд „східно-західного" проблемного вузла)

Що готує світові новий, 1953 рік, які нові лиха і добродійства він принесе, — це вкрите, як то кажуть, імлою невідомости. А проте він, оцей новенький 1953 рік водночас є й досить таки старенький — тобто, цим ми хочемо сказати, що він таки в загальному, згрубша висновується з попередніх років і в цім числі теж і з минулого 1952 року. Тож до речі буде узагальнити, на основі найголовніших подій та явищ, **політичний курс**, його головні лінії й тенденції — як вони скристалізувались дотепер в обох, взаємно собі ворожих політичних таборах Заходу і Сходу. А що провідну силу Сходу становить Совєтський Союз ,а провідну силу Заходу ЗДА, то на політичному курсі цих двох сучасних потуги й потребуємо спинитися в першу чергу.

Совєтський Союз прагне світової гегемонії. То від нього, власне, походять усі заворушення й прояви аґресії в світі, всі скаламучення мирного співжиття держав і народів. Він — найбільший носій аґресії, що до того ж не перебирає в засобах, аби лише осягти своє. Зупинити СССР в його намаганнях світового підбою **може тільки сила.**

Так, беручи стисло, можна визначити й зформулювати позиційну наставу ЗДА, а з ними й цілого Заходу, до проблеми взаємин із Сходом — СССР.

Така сьогоднішня настава вільної половини світу прийшла по довгому ряді сумних фактів і подій, що мали місце в міжнародній політиці на протязі майже сімох повоєнних років. Вона, ця політична позиція Заходу відносно свого антипода — Сходу не була, отже, вислідом передбачень, а вислідом гіркого і дуже дошкульного досвіду. Цим, власне, ми хочемо сказати, що на сьогодні, в аспекті сьогоднішньої міжнародної ситуації така, що так висловимось, стеля політичної мудрости Заходу — вже рішуче занизька. І хоч вона ще навіть не цілком опанувала суспільно-політичну думку західного бльоку держав, у кожнім разі не стала **керівництвом** до дії в офіціяльних колах цих держав, а проте ця „мудрість" вже не мудра, бо **спізнилась.** Цілком слушною вона була б у 1945 році, коли закінчувано війну. Але тоді було **все**, крім такої настави бойової готовости супроти свого альянта — „жертви гітлеризму" (читач, звичайно, розуміє, що мова про Сталіна і „великий русский народ").

І „жертва" з цього користала. „Заліковувала рани" десятком новопридбаних країн, обдираючи їх до цурки, тягла на схід сотнями поїздів машини, знаряддя і навіть людей (спеціялістів) з розмонтованих фабрик Німеччини; викрадала серед білого дня в альянтів (бож „союзник", „приятель"!) воєнні секрети включно з атомовою бомбою.

Що ж на це Захід? Був трохи спантеличений і здивований: нащо це Москві? Адже Гітлер поконаний, війна скінчена!

І лише коли „ґуд бой" з Кремля показав усі свої пазурі; коли зґвалтував підряд Болгарію, Румунію, Мадярщину, Польщу і вкінці Чехо-Словаччину; коли став „викидати фокуси" в Берліні і практикуватися в стрільбі по альянтських літаках, — тоді аж Захід збагнув, що „зробив містейк", демобілізувавши так поспішно в 1945-46 рр. більшість своїх воєнних сил. Збагнув, що рацію має заввага-дотеп: „не річ виграти війну, а річ виграти мир!"

І тоді ото американці, почуваючи свою відповідальність за долю вільного ще світу, почали відновляти свій воєнний потенціял, а впарі з цим монтувати оборону Европи. Повільно це йшло, так повільно, що й сьогодні фактично Европа не має з чим гідно зустріти совєтського аґресора. Та лихо не тільки в цім, а й у тім також, що Москва потрапила „на Европі заробити Азію": прикувавши, особливо своїми дебатами в Берліні, альянтську увагу до европейського континенту, Кремль щедро постачав зброєю, харчами (хоч його людність голодує) і всім потрібним до війни припасом комуністичні загони Мао Цзе Дуна, аж поки вони з його допомогою і „руководящими вказівками" залили весь Китай. Далі Москва пхнула північних корейців на південних, щоб „возз'єднати" їх і об'єднати з совєтською імперією. Тут вже ЗДА не стерпіли і вхопилися за зброю.

Ми сказали вище, що Захід з великим спізненням усвідомляє, нарешті розміри совєтської небезпеки; зазначили також, що й його монтування оборони Европи посувається вперед черепашим кроком. Додамо, що з вини альянтського апізменту щодо Совєтів сотні мільйонів людей — в Европі, як і в Азії — зазнають злиднів, чого за іншої політики Заходу, могли були б уникнути. Проте, це ще не все. Ми звертаємо увагу на однобічне, суто матеріялістичне і тому хибне розуміння збоку ЗДА тої **СИЛИ,** що може відвернути совєтську аґресію.

У кожній сучасній війні, а у війні проти Совєтів особливо, силовий фактор не вичерпується самою лише матеріяльною зброєю. Не менше значення мають люди, що ту зброю — рушниці, гармати, танки, літаки — вживатимуть. Мова не лише про вишкіл, уміння зброєю належно орудувати, а й про духове наставлення вояків, про їх волю боротися і перемогти. А власне цей бік справи — психічна підготова вояків і всієї людности до відсічі аґресорові — на Заході донині в незадовільному стані. Ця обставина турбує, вносить непевність щодо висліду рішального зудару Схід-Захід.

Новий 1953 рік буде дуже з старими гріхами і не дасть утіхи волелюбному людству — якщо він не принесе рішучого **повороту ЗДА обличчям до живих людей** так по цей, як і по той бік залізної заслони. Особливо, власне, по той бік, в сфері засягу Кремля. Щоразу ми читаємо в пресі як альянтські політики й стратеги підраховують кількість совєтських дивізій, жахаються їх величезного числа і не можуть собі з тим зарадити, хібащо й собі „гонити вгору" число дивізій. Зовсім випускають з уваги те, що ці дивізії можна значною мірою виловити, знетралізувати так, що з них буде сама скорупа без ядра, „форма без змісту". Ми навіть твердимо, що якусь частину совєтських дивізій можна мати **активно** по західному боці вже по кількох тижнях від початку майбутньої війни. Лише потрібно над цим альянтським штабам день-у-день працювати **вже тепер.**

„Обличчям до живих людей" — значить насамперед, що Захід мусить правильно „поставити діяґнозу" — де ці **люди живого протесту** проти сталіно - московського режиму? Не одиниці, а компактні маси, не коньюнктурники чи щурі з потапаючого корабля, а людність спонтанічно ворожа московській диктатурі. Людність, що їй з Москвою не було, не є і не буде по дорозі. І така людність живої і сталої (а не „калькуляторської" чи коньюнктюрницької) протимосковської настави є в грубих числах під Совєтами — це корінна людність „нацреспублік": УССР, БССР, Узбекістану, Грузії і т. д. І вона, ця людність нацреспублік таки справді може заважити на терезах майбутньої війни. Заважити солідно і навіть рішально. А зовсім не перебіжчики Барсови та Пірогови, що чейже як були одиницями, так ними й зостануться. Ґроно російської (московської) суспільности **ніколи не піде проти інтересів Кремля,** проти інтересів імперії ,яка забезпечує цій суспільності „старшобратське" панування і простір від Дунаю до Курилів і від Нової Землі до гір Тянь-Шань.

З долею західного вільного світу пов'язана і доля українського народу. Поки Захід ще вільний, доти українці і всі інші поневолені Москвою, можуть сподіватися волі. Тому вони палко прагнуть, щоб 1953 року Захід зрозумів, що реально вільному світові сьогодні загрожують не інтернаціоналістичні фанатики комунізму (таких Сталін або винищив, або перевиховав, або вони самі виліквувались, а рафіновані московські імперіялісти ,що спритно „експлуатують" усю „мирну" і „визвольно-революційну" фразеологію від Маркса аж до Маленкова. І ті західні політики й діячі (дотепер, на жаль, вони ще в більшості), які ворога вільного світу бачать лише в совєтсько-комуністичному режимі, поваливши який, сподіваються мати спокій, — **грубо помиляються.** Якраз навпаки: **повалити треба СССР-імперію,** визволити з-під її влади всі „нацреспубліки" — **і тоді світ матиме спокій** (в сенсі безпеки від московської аґресії).

Така, справді, діялектика сучасного моменту історії. Цікаво пригадати, що Захід вже раз пробував активно боротися проти комунізму в російській імперії, підтримуючи в 1919-1920 рр. Колчака, Денікіна, Вранґеля тощо. Ці білі генерали виступали якраз із такою по суті програмою, яку донині обстоює більшість західних політиків, у тім числі й американські, а саме: **вали комунізм — рятуй велику неподільну Росію!** І що ж? Програли білі генерали, а з ними й їх західні протектори. **Бо тоді большевики використали національну карту.** (Річ ясна, що це не був їх одинєдиний козир, а проте ледве чи можна сумніватися, що він у сумі заважив чи не найбільше).

Отже гасло колчаків та денікіних — „вали комунізм, рятуй велику неділиму Росію-імперію" 35 років покутує в середовищі еміґраційних російських діячів. Вони, власне, й підносили його західним політикам. Лише, відповідно до наявної дійсности (бож імперія Сталіна ще більша й грізніша, ніж колись царська), трохи змодифікували його на „вали комунізм, але зберігай велику демократичну Росію". Західні політики його прийняли,очевидно, з тих міркувань, щоб не завдати прикростей російським еміґрантам, що встигли сприятелюватися з багатьма діячами Заходу, а також щоб програмою розподілу Росії не зразити собі московську патріотичну людність, особливо й зокрема в армії, де справді московський елемент посідає головні позиції.

Та якраз патріоти „неділимої Росії" в СССР — це водночас сталінські патріоти („совєтські" — офіційно) комуністичної диктатури і цей факт перекреслює геть чисто всю калькуляцію західних антикомуністів — неподільників „живого тіла імперії". Сьогодні в СССР з патріотизмом справу остаточно з'ясовано: хто за „великий русский народ", за його „велику Родіну" від Карпат по Курилі, — той водночас за Сталіна й комунізм. І таксамо навпаки. Саме така суть совєтського патріотизму, що нині цілком покриває собою „русский патріотизм". Іншого русского патріотизму на всьому просторі СССР нині нема.

Між іншим, це цілком зрозуміле. 35 років — немалий час; виросло декілька поколінь московської людности, що в її очах (не забудьмо про відповідну пропаґанду день-

(Закінчення на стор. 3-тій)

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ЖИТТІ В 1952 Р.

Січень: З днем 1-го січня 1952 орган Українського Народного Союзу, щоденник „Свобода" з а п о чаткував свій 60-тий річник, встановлюючи цим рекорд безперервного існування української газети.

7. Українці в Америці та в інших вільних країнах врочисто обходили свято Різдва Христового за старим стилем. „Голос Америки" передав в Україну низку різдвяних привітів від американських українців, в тому від владик католицької і православної Церков, як теж поодиноких українських діячів, між ними й від голови УНСоюзу п. Д. Галичина.

10. До Конґресового Рекорду втягнено резолюції українського антикомуністичного віча в Балтимор, Мд.

11. Американська та інша вільна преса подала вістку про новий большевицький терор на Україні під гаслом боротьби проти „буржуазного н а ц іоналізму".

12. В Західній Німеччині наступила р е о р ганізація Виконного Органу УНРади, у висліді чого д-р Степан Баран перебрав головство В. О.

14. Директор ІРО (Міжнародної Організації для Втікачів) Донелд Кінґслі перед ліквідацією тої організації склав Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові окрему подяку за його „видатну участь" в допомозі втікачам та в переселенчій акції для них.

17. У Вашинґтоні відбулася окрема пресова конференція, на якій конґресмен Ч. Керстен, професор Джеймс Бирнгем та голова УККомітету проф. Лев Добрянський о б г оворювали справу відомого т. зв. доповнення Керстена до Акту Взаємної Безпеки, на підставі якого призначено 100,000,000 долярів на допомогу визвольним рухам поневолених Москвою народів.

20. Українські спостерігачі взяли участь в конференції Европейського Руху в Лондоні.

22. Українці в Америці та в інших вільних країнах врочисто відзначили річницю проголошення незалежности і соборности Української Народної Республіки.

23. Американська і міжнародна преса подала вістки про „терористичні цілі" комуністичної акції „укрупнення колгоспів" в Україні.

24. Двадцять шість представників на конференції Европейського Руху в Лондоні підписали декларацію, піддержуючи принципово національні аспірації українців.

26-27. В Ню Йорку відбувся другий річний з'їзд Демократичного Об'єднання Репресованих Українців з-під Совєтів, на якому головою тої організації обрано Василя Гришка.

31. В Брюселі в Бельгії відбувся Четвертий Конґрес Спілки Української Молоді, головою якої обрано О. Калинника.

Лютий: 8. Впливи на Український Народний Фонд при УККомітеті п е р е ступили суму 100,000 долярів.

10. У Филаделфії відбулася велика українська маніфестація проти російського імперіялізму, в якій взяло участь коло 5 тисяч осіб. Цією маніфестацією започатковано загальний протестаційний рух українців проти імперіялістичних зазіхань білих російських еміґрантів.

22-23. У Вашинґтоні відбулася конференція в справі психологічної стратегії в холодній війні, в якій взяли участь представники УКК і ЗУАДК.

24. В Ню Йорку відбулися другі річні збори Т-ва Українських Лікарів, на яких д-ра Романа Осінчука перевибрано на голову. На зборах піднесено проєкт будови українського шпиталю в Америці.

Березень: 1. У Филаделфії відбулися збори Дирекційної Ради ЗУАДКомітету, на яких м. і. ухвалено бюджет тої організації на 1952-гий рік в сумі 80,000 долярів.

З датою 3-го березня появилося перше число нового літературно-мистецького недільного видання „Свободи" під редакцією В. Чапленка.

11. К о н ґ р е смен Джан Ренкін з Мізурі звернув увагу Конґресові З'єдинених Держав на факт продовжуваного народовбивства, поповнюваного окупаційною московською владою над українським народом.

15-25. Об'єднання Українських Мистців Ню Йорку і околиці влаштувало в Ню Йорку першу свою мистецьку виставку.

17-22. В Ню Йорку відбулися річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, на закінченню яких призначено 10,700 долярів на народні цілі. Попереднього тижня відбулася контроля майна, господарства і організаційного життя УНСоюзу.

18. В Авґсбурзі в Німеччині помер б. голова Ради Міністрів УНР та визначний український діяч і публіцист Ісаак Мазепа, проживши 68 років.

30. В Нюарку відбулася велика українська маніфестація проти червоного і білого російського імперіялізму, на якій сен. Смит, проф. Меннінґ та інші американські представники виступали з підтримкою державницьких аспірацій українського народу. Сенатор Смит твердив, що „від визволення України залежить доля нашої цивілізації".

Квітень: 5-6. В Ню Йорку відбувся делеґатський з'їзд „Самопомочі", у висліді якого п. Юліяна Ревая перевибрано головою тої організації.

8. До Конґресового Рекорду втягнено резолюцію українського віча в Нюарку проти російського імперіялізму.

14. Представники ЗУАДКомітету, разом з представниками інших американських допомогових аґенцій, були на відвідинах у президента Трумана в Білому Домі.

16-22. Представник ЗУАДКомітету взяв участь в міжнародній конференції в справі переселення, скликаній ОН.

20. Українці в Америці та інших вільних країнах обходили Великдень за старим стилем.

26. Українці в поодиноких містах Америки взяли масову участь в протикомуністичних Парадах Льояльности.

Травень: 1. Американський Відділ НТШ купив в Ню Йорку будинок на „Дім Української Культури".

19. Н. Й. Таймс та інші американські газети подали нові повідомлення про підпільний рух спротиву в Україні.

20. ЗУАДКомітет проголосив формальне закінчення переселенчої акції на підставі переселенчого закону, заповідаючи рівночасно продовження тої акції на підставі нових законів та полегш.

23. Представник ЗУАДКомітету зізнавав в Конґресовій Комісії у Вашинґтоні в користь переселенчого закону Селлера.

29. В Парижі у Франції помер б. командант Армії УНР ген. М. Омелянович-Павленко.

29. Український Народний Союз закупив в Керґонксон велику відпочинкову вакаційну оселю.

Червень: 1. В Ню Йорку відбулася влаштована ДОБРУС-ом велика маніфестація, на якій виступали визначні американські і українські представники, домагаючись р о з слідження Конґресом большевицького злочину народовбивства у Вінниці.

3. Н. Й. Таймс та інші американські газети подали вістки про революційний визвольний рух в Україні, стверджуючи, що „Україна є центром боротьби проти комуністичного імперіялізму".

3. Представник УКК адв. М. Пізнак зізнавав перед Конґресовою Комісією в справі іміґраційного законопроєкту Селлера, видвигаючи при цій нагоді й низку проблем української визвольної боротьби.

7-8. В Ню Йорку відбулися чергові збори Українських Американських Ветеранів, на яких на голову цієї організації обрано Мартина Горобійовського.

25. В Мюнхені з ініціятиви Української Національної Ради відбулися чергові консолідаційні наради з представниками тих груп, які ще не є в УНРаді.

Липень: 4-6. В Ню Йорку відбувся П'ятий Конґрес Американських Українців, що його привітав президент Труман та який перебігом своїх нарад і своїми рішеннями був одною з найважливіших українських подій в році. У висліді нарад усталено відповідну політичну плятформу та обрано новий Конґресовий Комітет з проф. Левом Добрянським на чолі. Під час

НА ТЕМУ ДНЯ

(Нотатки з совєтської преси)

Обпарканий „Орган Всесоюзного Центрального Совєта Професійних Союзів" невільничий „Труд" (так він направді виглядає супроти наших е м і г р а ц і й них газет) приніс цікаву статтю А. Леонідова, — „Отравленное оружіє", в якій автор, з загумінкованістю „чистосердечного" русака, нападає на американську пресу. Підзбируючи різні з'ядливі епітети, яких аж забагато є в совєтськім лексиконі, він, уперто, з завзятістю польового осету, обплутує всю вільну американську пресу приписуючи їй реакціонерство, фашизм, буржуазію, націоналізм та ін.

„Буржуазні газети, — пише Леонідов, — не тільки орган америкасських реакціонерів, — це центральний орган підпалювачів війни в світовім маштабі".

— Чому?

А це тому, що коли совєти в своїй пресі пропагандивно барабанять про „тривалий мир", збирають різні „конґреси миру", щоб замилити світові очі, американська преса (тобто амер. ж у р н а л і с т и) правильно реаґує на це все, зриваючи маску аґресора, за якою ховаються совєти, щоб піготуватись до рішального бою, поневолити цілий світ. Ось чому совєти устами Леонідова називають американську пресу жовтою, реакційною пресою.

Леонідов, — пише, що в ЗДА видається 18 тисяч газет і за словами американського журналіста Джорджа Селдеса (цитус Леонідов) 98% американської преси є на службі „реакціонерів"?

Або ще таке:

„В демократичнім органі „Ню Йорк Таймс" господарем являється Артур Солцберґер, — він одночасно є членом Р о к ф е л і р івського фонду. І це „непонравилось" Леонідову. Болить Москву ще й те, що в цій газеті співпрацює атомовий науковець Генсон Болдвин, який будьто би пророкував у минулому загибель совєтського союзу аж 91 разів, і за твердженням Леонідова, — пророкує й тепер.

Не забув Леонідов й Ліпмена. Леонідов пише, що Ліпмен бувший розвідчик, який тепер працює в республіканській пресі, защо дістає річно 50 тисяч долярів.

А Генрі Лус видає буржуазні журнали „Тайм", „Лайф" і „Фортун".

Налаявши досхочу американських „к а п і т а л і с т і в", Леонідов, лоґідним тоном московської мачухи зжалівся над американськими робітниган ЦК комуністичної партії робітничу пресу". Як ось, органами, підсуваючи їм „чисто „Дейлі Воркер", каліфорнійську комуністичну газету „Піплс ворлд", марксистський журнал „П о л и т и к а л аферс" і редаґований Говардом Фестом літературно-політичний журнал „Месес енд мейн стрім".

Ось чим Леонідов хоче запихати американського робітника!

В. Дубина.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Віче ООЧСУ.

Заходом 2-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Ню Йорку відбуто в неділю, 21 грудня ц. р. в Бетговен Гол політичне віче із доповіддю проф. Костя Кононенка, на тему: „Політичні Перспективи і наші шляхи".

Мимо дощевої погоди, на віче прибуло біля 300 осіб. Віче відкрив голова другого Від. ООЧСУ, п. Микола Комарницький, що після привітання гостей та доповідача, дав начерк ґенези та завдання Організації Оборони Чотирьох Свобід України в ЗДА. До Президії покликано на голову д-ра Романа Борковського, аст. проф. Юрія Бобровського, на членів п-ні Дарію Степаняк, мгр. Івана Базарко та голову ООЧСУ в Ню Йорку Миколу Комарницького. На секретарів покликано: п-ню Надю Гладишовську та Михайла Фурду. Голова Президії покликав до слова проф. Костя Кононенка, якого присутні привітали рясними оплесками.

Свою доповідь проф. Кононенко зачав характеристикою загальної політичної ситуації в світі та нашим ставленням до них. Після закінчення другої світової війни українські політичні круги витворили своєрідну політичну доктрину, що зудар двох світів, світу демократичного із світом большевицько-московським, червоним імперіялізмом, є неминучий, в наслідок чого та війна мала б принести волю Україні.

Даючи вичерпну аналізу політично - економічної ситуації, як також мілітарної обох протилежних світів, доповідач звернув особливу увагу на положення поневолених народів у СССР, які мимо жахливого терору ведуть завзяту революційну визвольну боротьбу, оперту на власних силах, та які вірять, що майбутня страшна атомова війна, не дасть їм таких фізичних і матеріяльних втрат, що їх зараз наносить їм червоний московський імперіялізм. А нашим завданням є здобути симпатії та поперття свободолюбного з а х і д н ого світу для визвольних рухів поневолених Москвою народів і в тім й для України.

Відносно визволення України, наші політичні кола дискутують довкола ідеї самостійности та соборности України, та консолідуються довкола неї, намагаючись навіть зблизити свої програми та ідеології, натомість майже не порушують питання спільної визвольної дії та спільної визвольної стратеґії України.

В українському суспільстві не бракує політичних дописів, виступів і т. п., однак бракує дискусії над формою дії визвольної боротьби України.

В наслідок того доповідач робить висновок, що українські політичні кола повинні віднайти відповідну тактику в площині тієї боротьби за волю, знайти, які між ними розходження відносно тактики боротьби, а тоді й зговорення буде м о ж л и в е, що дасть почин до постання одностійного фронту визвольної боротьби України, що стане доказам справжньої консолідації всіх політичних угрупувань.

Відносно визвольної боротьби доповідач твердить, що вона можлива лише тоді, коли в народі існують відповідні революційні елементи, які ту боротьбу започатковують та організують, творячи, на початку революційне підпілля, яке перетворюється згодом у всенаціональну визвольну боротьбу, як на Україні: Українська Повстанська Армія. Доповідач закінчив свою доповідь твердженням, що всякі „амбасадори" без оперття на визвольну боротьбу краю не матимуть успіху в своїй політичній праці.

Після доповіді присутні ставили ряд запитів, на які доповідач дав вичерпуючі відповіді.

Віче закінчилось відспіванням „Не пора".

Інформ. реф. ООЧСУ в Ню Йорку.

Балтімор, Меріленд

З діяльности Осередку МСУ.

Дня 6 грудня 1952 р. відбулись загальні збори Осередку Матірнього Союзу Українок в Балтімор. Збори відкрила голова Осередка п. Мирослава Гук коротким звітом з перебігу праці за звітний час, дякуючи паням за співпрацю. Після того наступали звіти: секретаря, скарбника, голови Контрольної Комісії, та скарбника Української Доповняючої Школи.

За звітний час, себто від останніх загальних зборів в червні 1951 р., відбуто 18 засідань Виділу і 10 ширших сходин. Замітніші з них це: Свято Лесі Українки 9. XI. 1951, Андріївський вечір 9. XII. 1951, Свято Ольги Басараб і О. Теліги 24. II. 1952, Шевченківська Академія 30. III. 1952, Закінчення шкільного року 1951-52 в Українській Доповняючій школі, Академія в честь Героїв Базару 27. XI. 1952, що лишила по собі н е з а т е р т е враження дбайливо виконаною програмою.

При цьому слід зазначити, що Осередок МСУ зорганізував і провадить вже другий рік Українську Доповняючу Школу, я якій є 50 дітей, поділених на 4 групи.

Шкільний хор під керівництвом о. А. Ілінського співав на всіх вищезгаданих імпрезах МСУ, на репрезентаційних імпрезах Відділу У. К. К., а також для американської публіки, а саме: 17. XII. 51 на Протибольшевицькій Політичній Маніфестації, 1. V. 52, на Музичному Фестивалі І. В. К. А., 7. IX. 52, на Міжнародному Фес т і в а л і в Ґвин Ок Парк, де пані з М. С. У. улаштували Українську Мистецьку Виставу і буфет, що мали великий успіх. 26 IX. 52 на запрошення відділу І. В. К. А., шкільний хор співав на відкритті зимового сезону тієї Організації. В половині жовтня до Заряду Доповняючої Школи зголосився редактор жидівського часопису, „Форвард", з проханням, щоб хор Укр. Доп. Школи виступив на імпрезі, влаштованій в користь жидівських бідних дітей. Хоч початок імпрези призначено на досить пізню годину — прохання задоволено.

Дня 8. XI. 52 шкільна танкова група і хор виступали на міжнародному пописі в Петерсон Парк Гайскул. Про всі ці виступи Укр. Доп. Школи були прихильні оцінки в американській пресі. Коли глянути з перспективи часу — школою проведена велика виховна і освідомлююча праця.

Після звіту скарбника Осередку, голови Контрольної комісії, та скарбника Україн. Доп. Школи, уступаючому Виділові уділено абсолюторію.

По довшій дискусії над звітами, вибрано новий Виділ в слідуючому складі: Талан А., голова; Ящук Г., заст.; Михалишин С., секретарка; Калиновська О., скарбничка; Зелинська Р., виховна рефер.; Ілінська П., культ. осв. реф.; Пісецька Г., господарча реф.; заступницями Виділу: Булавка М., Процик Т. і Поліщук А. Ревізійна Комісія: Котик М., Тригубенко С., і Проценко А.

Нововибрана голова п-ні Талан в зворушливих словах подякувала п. М. Гук за дотеперішню працю, прощаючи її і бажаючи успіху на новому місці, тому що п. Гук виїздить з Балтімор.

Громадянство Балтімор, а головно українські діти, ще довго пам'ятатимуть п. Мирославу Гук, за її невсипущу працю при організації і утриманні Української Доповняючої Школи.

Слідуючого дня 7. XII. 52 в нашій школі був Святомиколаївський Вечір. Діти відограли відповідну сценку, яка кінчилась прибуттям св. Миколая, що роздав дітям дарунки. Імпреза ця випала дуже вдало завдяки старанному підготованню і прекрасним строям виконавців, а це заслуга вчительок п. М. Хоми і п. С. Михалишин.

Справді серце наповняється вірою, що українські діти не пропадуть для свого народу, коли на сторожі їх душ стоятиме дбайливий український учитель.

Секретар.

Істон, Па.

З гостини — на Український Народний Фонд.

Наприкінці вересня ц. р. відбулася в домі п. Григорія Прашика, в Істоні, маленька гостина: то зібралися друзі й приятелі п. Василя Кошованого, щоби побажати йому щасливої дороги і щасливої долі, бо п. Кошованого покликано до Американської Армії.

П. Василь Кошований недавно прибув до Америки зі своїми старенькими родичами — проф. Іваном Кошованим та матірю і тут студіював у каледжі на електротехнічному відділі, звідки його покликано до війська.

На гутірку зійшлася громадка приятелів п. Кошованого і тут, підчас симпатичної гостини, згадали й свою Рідну Землю та про обов'язок допомогти національній справі:

У зв'язку з цим, зібрали невеликий дар для Українського Конґресового Комітету, в сумі 67 долярів.

Пожертви склали такі особи: Юхим Шийка 20 дол., Василь і Варя Рябко 10 дол., Григорій Прашик, Іван Кошований та Василь Кріль по 5 дол. Андрій Векленко 3 доляри; Михайло Колодруб, Іван Гачак, Михайло Курилько, Павло Кузьменко, Іван Труш та Райнога по 2 дол.; Михайло Кутас, Сергій Кутас, Олекса Кучер, Василь Лось, Іван Сомик, Віра Удич і Григорій Поліщук по 1 дол.

Гроші зібрав і переслав п. Григорій Прашик.

Усім жертводавцям щира дяка, а П. Василю Кошованому — побажання — в американському однострою з честю репрезентувати свій рідний народ!

Н. Н.

Ню Бритен, Конн.

Листопадове Свято.

Як що року, так і цього року в нашій громаді, (з ініціятиви місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету і при співучасти хору укр. прав. Церкви, під проводом п. Шостака) відбулось дня 30 листопада „Листопадове Свято".

Свято почалось відспіванням американського гимну. Вступне слово про значіння і зміст свята виголосив голова місцевого Відділу УКК, п. Володимир Глова. Потім слідували хорові точки програми свята: Живи Україно, Журавлі, Козака несуть і Їхав козак за Дунай.

В другій частині програми свята п. Кощерюк виголосив дуже старанно опрацьований реферат про Листопад 1918 року. Знов п. Петро Селеман (студент Т. Каледжу в Ню Бритен), американець українського роду, подав англійською мовою кроткий начерк Листопадового Зриву. По відспіванні пісень Засяло сонце золоте і Ой видно село, відбулась повчальна інсценізація під заголовком: „Ніч під Першого Листопада на Лемківщині в 1918 році". З цієї інсценізації наші лемки пригадали собі дещо цікавого, як і повчаючого.

Слід зазначити, що п. І п-ні Івашків та п. Т. Копка знаменито вив'язались із своїх роль.

Після закінчення інсценізації, а тим самим і програми свята присутні відспівали разом з хором „Ще не вмерла Україна".

Згадати треба, що хоч багато наших громадян на це свято не прийшло, все таки присутні, громадяни і учасники свята, зложили поважні пожертви на Український Національний Фонд.

Весь дохід з цього свята в сумі 150 долярів вислано на Н. Ф.

Всім, що причинилися до успіху свята та збірки щира дяка.,

Любусько Іван, секр.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В БРАЗИЛІЇ

ПЕРША ПЛАСТОВА СТРІЧА В БРАЗИЛІЇ

Перша пластова стріча на бразилійській землі відбулася в Понта Гросса, де в присутності Крайового Пластового Проводу стрінулись з собою курітібські пластуни, з понтаґроськими. День перед стрічею курітібські пластуни дали „Веселий Вечір" для понтаґроської української публіки і мали великий успіх. Пласт Бразилії робить підготовку до Першого Пластового табору в Бразилії.

УКРАЇНЕЦЬ — ЧЛЕН АСОЦІЯЦІЇ ВІЛЬНОЇ ЕВРОПИ

Недавно зорганізувалась в бразилійській столиці Ріо де Жанейро „Бразилійська Асоціяція Вільної Европи", до якої ввійшли представники Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Мадярщини, Польщі, Румунії, України й ін. Цю організацію визнав бразилійський уряд і її головним завданням є плекання і ширення культури країн „положених над Балтійським і Чорним морем а також моральна підтримка народів цих країн в їх загальнолюдських прагненнях.

До проводу Асоціяції ввійшли чільні люди з бразилійського послітичного і громадського світу та представники вище названих країв. З українців увійшов інж. Андрій Мазай.

В БЕЛЬГІЇ

УКРАЇНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО НА МІЖНАРОДНОМУ ТЕРЕНІ

Рада Міжнародної Федерації Робітників Втікачів і Еміґрантів (ФІТКВЕ) відбула стоє перше статутове засідання в днях 7—9 листопада в Брюселі, в осідку Конфедерації Християнських Синдикатів Бельгії. На цю концеренцію прибуло десять делеґацій від організацій, яких членами є робітники з країн з-поза залізної заслони. Українську 13-членну делеґацію, що складалась з членів управи КУПВО, очолював п. І. Попович.

Засідання почалось молитвою, що її провів о. Смарщок, білорус. На засіданні були приявні представники бельгійської, французької й міжнародної Федерації Християнських Синдикатів. З виголошених ними промов окрему увагу звернула на себе промова голови Конфедерації Християнських С и н д икатів Бельгії, п. Ванієтендаля, що закликав присутніх делеґатів до посилення праці в дусі для добра їх батьківщин, поневолених комунізмом, та в користь остаточного звільнення закріпощеного там робітництва. Промовець сказав: „Без вас Европа ніколи не буде вільна і об'єднана".

Далі слідували звіти про працю організацій робітників різних націй з-поза залізної заслони, про їх потреби і здобутки.

В КАНАДІ

КОНЦЕРТ ВАСИЛЯ ТИСЯКА ОТТАВА, ОНТ.

Справжню мистецьку несподіванку зробив у неділю, 23-го листопада, знаний оперовий співак д-р Василь Тисяк своїм концертом в українській католицькій залі.

Концертова заля була досить гарно заповнена місцевими слухачами і слухачками, що тямлять іще вдачний виступ нашого артиста з нагоди минулорічного концерту в столиці Канади, що відзначив 60-ліття українського поселення в цім краю.

Як звичайно, д-р Тисяк дав присутнім прекрасно зрівноважену програму, в склад якої ввійшли перлини міжнародного оперового репертуару і передових українських піснярів. Не входячи в подробиці програми, можна сміло сказати, що артист був того вечора в винятково доброму настрої і виконав буквально всі точки своєї програми з мистецтвом, що раз-по-раз викликувало бурю оплесків одушевлених слухачів. Дискретною а к о м п а ніяторкою була панна Жук з Монтреалу.

Тисяк стоїть на верцку свойого а р т и с т и ч н о г о розвитку, а незвичайно милий тембр його голосу рядом із повною контролею віддиху ставлять його в ряд найкращих сучасних віртуозів співу, не згадуючи суто мистецьких чуттєвих тонкостей виконання.

Треба радіти, що д-р Тисяк своїм великим артистичним хистом і рутиною та мистецьким форматом удачно продовжує традицію наших великих співаків недавнього минулого, як Мишуга, Дідур. В Оттаві зорганізовано вже громадський комітет, який хоч влаштувати ще в цьому концертовому сезоні другий концерт д-ра Тисяка в одній із великих концертових заль нашого міста.

Кудою піде 1953 рік?

(Докінчення зі стор. 2-гої)

у-день і таки справді привілейований стан московської людности, хоч би в аспекті н а ц і о н а льному) „великий русский народ" і „велика, необ'ятна Родіна трудящих" зрослися докупи як сіямські близнюки і випестовані комуністичним режимом, водійством батька-Сталіна. Як же можна „русскою" патріотичною струною відчепити їх від Сталіна й комунізму? Це цілковитий абсурд. Для цих людей генералісімус Сталін — прямий і законний спадкоємець генералісімуса Суворова, як і нинішній Кремль червоних сатрапів — законний спадкоємець самодержців-царів.

Ми не дивуємося російським еміґрантам, що вони з усіх сил суґерують Заходові ставку на „великий русский народ" („демократичний" — ще додають вони тепер), на „велику неподільну Росію („федеративну" — додають ще вони тепер). Вони бо діють логічно як патріоти-великодержавники, бо готують (ану ж буде треба!) свій варіянт рятунку московського імперіялізму і його хижацьких надбань. Рятунку на той випадок, якщо б діючий сьогодні варіянт (сталінсько-совєтський) таки справді скрахував.

Але що мав би з такої евентуаальної заміни вільний західний світ з його Атлантійською хартією, чотирма свободами і взагалі всіма кличами вільного розвитку людини? А що сказали б 120 мільйонів поневоленої національно москалями людности ССР? Чи варто в їх очах міняти кия на бука? Та ще ціною величезних людських жертв і руїни, що їх завдає війна!

Отакі наші міркування в зв'язку з настанням нового року. Міркування, як бачите, не надто рожеві, але й не безнадійні. Вож, можливо, хоч 1953 року ці давно нам очевидні речі побачать, нарешті, й господарі Білого Дому. Це б нас дуже втішило — і як українців, і як американських громадян.

Конґресу промовляли високі американські представники, між ними секретар внутрішніх справ С. Л. Чепмен.

8. Представники УККомітету передали Республіканській конвенції в Шікаґо свої пропозиції до плятформи тої партії.

18. Представники УКК передали свої пропозиції до політичної плятформи Демократичної партії з нагоди її конвенції в Шікаґо.

Серпень: 4. До Европи відлетів новий представник ЗУАДКомітету д-р Я. С. Кальба.

7. Державний департамент у Вашинґтоні проголосив свідчення втікача-українця з-поза залізної заслони, в якому він потвердив наявність збройної підпільної боротьби проти большевизму в Україні.

10. В Ню Йорку виступив вперше представник Проводу ОУН і член УНРади інж. Осип Бойдуник, що приїхав через Канаду на кількамісячні відвідини до ЗДА.

24. В Шікаґо відбувся величавий „У к р а ї н с ь кий День", проголошений офіціяльно посадником міста та з участю високих американських достойників.

29-30. В Клівленді відбулася 15-та конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки під гаслом об'єднання української молоді на американському континенті. З нагоди конвенції видано англійською мовою книжку „Українське Мистецтво".

Вересень: 6-7. У Факс Чейс біля Филаделфії відбувся м а н і ф е с т аційний здвиг Спілки Української Молоді Америки.

10. УККомітет вислав республіканському кандидатові на президента ген. Айзенгаверові телеграму, підтримуючи його заяву щодо американської „визвольної політики" відносно Совєтського Союзу.

14. В Нюарку відбулося українське прийняття для сенатора Александра Смита, на якому він підкреслив свої симпатії до українського визвольного руху та прохав української поради щодо дальшої американської політики відносно Совєтів.

18. Асистент ген. Айзенгавера, відповідаючи на лист Українського Республіканського Комітету стейту Ню Джерзі, заявив, що Айзенгавер має „глибокі симпатії до змагань українського народу".

20. П о в і д о м л ено про уступлення Степана Бандери з посту голови Організації Українських Націоналістів-Революціонерів.

29. Генеральний секретар комуністичної партії в Україні Л. Г. Мельніков виступив на партійному з'їзді в Києві проти „українських буржуазних націоналістів", називаючи їх „американськими шпигунами".

30. Президія Генеральної Ради Українського Вільного Козацтва викинула зі своїх рядів Демида Гулая за його накладання з москалями.

Жовтень: 4. Відбулись загальні збори Американського Відділу НТШ, на яких головою тої інституції обрано професора Романа Смаль-Стоцького.

14. Американська преса, покликуючись на зізнання найновіших втікачів із Совєтського Союзу, подала інформації про продовжування збройної революційно-визвольної боротьби в Україні.

14. Члени ДОБРУС-у і ОДУМ-у в Ню Йорку демонстрували в Ню Йорку перед будинком Об'єднаних Націй проти злочинів б о л ь шевицького народовбивства в Україні та проти репрезентації України в ОН аґентом московського окупаційного уряду. Демонстрація мала широкий відгомін в американській пресі і радіо.

21-24. Відбулось спільне засідання Президії і Виконного Органу УНРади в Західній Німеччині, на якому обговорено низку актуальних політичних проблем.

23. В Ню Йорку відбулася зустріч представників українського громадянства з республіканським кандидатом на президента ген. Айзенгавером.

26. В Ню Йорку відсвятковано врочисто 10-ліття створення УПА. В маніфестації з цього приводу взяло участь коло 4,000 осіб, а сенатор Айвес і сенатор Ґрін твердили, що УПА становить сьогодні першу лінію оборони Америки і світу перед большевицькою загрозою.

29. Повідомлено про відлучення українського відділу „Голосу Амереки" від російського та прилучення його до групи сателітських країн.

Листопад: 1. Українці у вільних країнах врочистими академіями і концертами обходили річницю Листопадового Зриву на Західно-Українських Землях.

3-8. Українське зорганізоване жіноцтво взяло участь в Міжнародній Жіночій Виставці в Ню Йорку, яку закінчено українською імпрезою і українським національним гимном.

8. Члени СУМА влаштували другу протибольшевицьку демонстрацію в Об'єднаних Націях, яка на кілька годин була перервала наради тої міжнародної організації.

9. В Ню Йорку створено окремий Комітет, який має з а й нятись п і д г о товкою святкувань 60-літнього ювілею УНСоюзу в 1954 р.

15. Президент Труман переслав привітальну телеграму видавцям, редакторам і читачам „Свободи" з нагоди 60-ліття цієї газети. В телеграмі високо оцінює „знаменитий рекорд „Свободи" в підтримці нашої а м е р и к анської політики мобілізації могутности вільного світу" та її „мужню поставу в обороні волі і демократії під час двох світових воєн".

20. Появився з друку великий Ювілейний Альманах „Свободи" з нагоди її 60-ліття.

27-30 Новоприбулі українці в Ню Йорку влаштували окремі святкування „Дня Подяки" з нагоди 5-тої річниці масового приїзду нової української іміґрації до Америки.

Грудень: 3. Московська преса повідомила про три смертні присуди в Києві за „спекуляцію". Засудженим закидувано теж „темне минуле" та „контрреволюційну діяльність".

7. В Ню Йорку започатковано ювілейні святкування роковин Лисенка.

14. З Ню Йорку відлетіла до Европи делеґація Українського Конґресового Комітету в складі: проф. Л. Добрянський, Д. Галичин і адв. С. Ярема, щоб з европейськими українськими представництвами обміркувати справу української участи в спільному фронті антибольшевицької боротьби. Четвертий член тої делеґації, В. Душник виїхав до Европи два тижні раніше. Виїзд делеґації мав великий відгомін в американській пресі.

17. Український Народний Союз повідомив, що його майно переступило 14 мільйонів долярів.

20. Український Конґресовий Комітет і Злучений Український Американський Допомоговий Комітет проголосили заклик до різдвяносвяточної коляди на допомогу залишенцям в Европі.

20. В Ню Йорку відбулися установчі збори Товариства Українських Журналістів Америки.

20-21. В Ню Йорку відбулися загальні збори Товариства Українських Інженерів, головою якого обрано інж. О. Тимошенка.

НОВІ КНИЖКИ

„ЧАРІВНА ХУСТИНКА", Н. ЗАБІЛИ — ЧЕРГОВИЙ ВИПУСК „ЄВШАН-ЗІЛЛЯ".

Нетерпеливі передплатники й читачі бібліотеки „Євшан - Зілля", видаваної канадським відділом ОПДЛ, дістануть врешті давно очікуваний новий випуск (ч. 6), а саме віршовану казку Наталі Забіли „Чарівна хустинка".

Забіла — відома авторка книжечок для дітей, належить до тих нечисленних українських письменників, що дають читачам виховновартісний і по-мистецьки оформлений твір. Тим-то Забіла втішається популярністю й почитністю поміж дітворою.

„Чарівна хустинка" побудована на кількох народних казкових мотивах, сплетених майстерно в одне гармонійне ціле. Проте авторці не йшлося про сам тільки казковий елемент, чи про інтересну фабулу. В образах лебідки, нападеної хижим шулікою, всихаючого деревця, точеного черв'яком, прекрасної країни з сумовитими людьми, що все добро своє мусять віддавати до палати змія й платити йому мито людським життям, врешті загально - народньої перемоги над потворою, юні читачі легко розкриють ідею твору й алюзію до сьогоднішнього моменту.

Казка написана соковитою, образною мовою, легкими, жвавим віршем, що пливе свобідно, дзвінко. Читається з небувалим інтересом.

Художнє оформлення казки мистця - маляря Мирона Левицького, відомого ілюстратора дитячих видань.

У тексті трапляються помилки й недоліки друкарсько - технічного порядку. Торонто на жаль, не має фахово веденої української друкарні, що могла б виконувати мистецькі замовлення.

Новий випуск „Є.-З", має 30 стор. малого формату й коштує 50 центів.

Видавництво готує чергові випуски ,що появляються в святомиколаївсько - різдвяний час.

Володимир Барагура.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ

В неділю, 30 листопада ц. р. відбулися в приміщенні Українського Народного Дому під предсідництвом нового голови п. І. Тиктора збори вінніпегської Станиці колишніх українських вояків. На цих зборах п. Д. Микитюк, справник Станиці, в заступстві перешкодженого в тому часі п. Байдака, делегата на домініяльний з'їзд Союзу кол. українських вояків, що недавно відбувся в Торонті, як учасник того з'їзду подав звіт про його наради. З важніших постанов того з'їзду слід відмітити ухвалу про конечність щомісячних добровільних датків усіх членів Союзу в користь українських інвалідів, що як залишенці живуть в Европі. П. сотник Навроцький вказував на конечність зосередити всю допомогову акцію нашим інвалідам в руках Фонду Допомоги Українців Канади, через який усі зібрані гроші повинні відходити до Европи, бо тільки тоді ця справа буде вповні упорядкована і допомога постійна й успішна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Бр. ім. митр. А. Шептицького, від. 307, подає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 4. січня, в Casino Hall, 140 Shawmut Ave., напроти церкви, сейчас по Богослуженню. Просимо всіх членів явитись точно, вирівняти свої вкладки. Буде вибір управи на рік 1953. Проситься тих членів, котрі ще не жертвували на Союзівку, зробити це на цих зборах. — І. Назар, предс.; Н. Гапій, кас.; І. Чопик, секр.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. — Бр. св. Іоана Хрестителя, від. 223 повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 4. січня зараз по Службі Божій, в залі парохіяльній. Проситься членів прийти хоч раз в році, і вибрати уряд на 1953 рік. Минулого року не було членів на річних зборах то уряд зістав той сам без вибору. Буде звіт урядників і контролі. — Уряд

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. І. Франка, від. 241, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в суботу, 3. січня 1953 р., о год. 3. по полудні, в залі 74 Гарис Евеню. На цих зборах буде вибір уряду на рік 1953. Обовязком кождого члена явитись на зборах. — Уряд.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Бр. св. О. Николая, від. 13, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 4. січня, в год. 2 по пол., в залі Українського А. С. Клюбу, 402 — 25th St. Проситься всіх членів прибути і привести своїх приятелів та вписати їх до Бр. і У. Н. Союзу. Хто ще не зложив жертви на Дім для старих членів У. Н. Союзу, хай зложить цего місяця. — М. Демчар, предс.; І. Карабін, кас.; А. Урбан, рек. секр.; І. Урбан, фін. секр.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЖЕСЬКИЙ ХОР В ЛІГАЙ ВЕЛІ

виступить з радіовими програмами на Святий Вечір та в день Різдва Христового, співаючи різдвяні колядки, а теж з Концертом, який влаштовує в неділю, 11-го січня 1953 р. в Аллентавн, Па., в залі Фролік Болрум, 1411 Юніон Булевард.

ВСЯЧИНА

СЛУХАЧІ ЧУЮТЬ ХРОПІТ ЧЕРЕЗ РАДІО

В місті Сан Матео в Каліфорнії радієві слухачі мали не дуже приємну несподіванку. Вони залучили свої апарати та почули сильний хропіт замість сподіваної музики. Повідомлена про це поліція ствердила, що радієвий спікер заснув ри відчиненому надавчому апараті і голосно хропів. Цей рекордовий заснувач називається Джеррі Лідс.

БУДЕ МЕНШЕ СВИНИНИ 1953 РОКУ

Сільсько-господарський департамент повідомляє з Вашингтону, що найблизчого року матимемо менше свинини, бо число свиней зменшилося на 11%. Цього року виплекали тільки 91,785,000 свиней, а минулого року їх було 101,811,000. Число свиней зменшується з кожним роком, найбільше їх було восени 1943 року, бо аж 121,807,000. Але наші читачі не мусять журитися з цього приводу, бо в 1953 році матимемо більше іншого м'яса, волового та баранини.

ОСТРІВ МОНТЕ БЕЛЛО ЩЕ Й ДОСІ РАДІОАКТИВНИЙ

Острів Монте Белло, що на ньому англійці 10 жовтня випробували атомову бомбу, ще 15 грудня був радіоактивний. Ця радіоактивність шкідлива людському життю.

ДІТИ СІМ'Ї РОЗЕНБЕРГІВ БАВЛЯТЬСЯ В ТЮРМІ

Із тюрми в Сінг Сінг повідомляють, що туди заходять діти родини Розенберґів, 9-річний Роберт та 5-річний Міхаель та бавляться на коридорі в'язниці, чекаючи на побачення з батьками. Діти думають ,що їхні батьки перебувають у шпиталі, а не у в'язниці, чекаючи на свою смерть.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ . . . КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ І СЕЙВИНГС!

ТАРЗАН ,ч. 2983. Окружені.

"WE'LL FREE AND ARM THEM," TARZAN SAID, "AND HOLD THE QUARRY UNTIL O'RORKE AND LUKAH RETURN WITH THE RATHORIANS."

"WE HAVE WAITED TOO LONG, TARZAN," KAILUK POINTED OUT. "THOSE MEN COME TO SEARCH THE CORRALS FOR US."

„Ми не можемо залишитися тут, друже. Кінець кінцем коріяни відкриють нас", роздумував Кейлюк. „Коли стемніться", сказав Тарзан, „ми вернемося до каменоломні".

Коли лови на них продовжувалися по місті, Тарзан і Кейлюк обговорювали пляни звільнення каменоломних в'язнів.

„Ми їх звільнимо і озброїмо", сказав Тарзан. „І триматимемо каменоломню, доки О'Рорке і Люкаг не повернуться з раторіянами".

„Ми чекали надто довго, Тарзане!", казав Кейлюк. „Ті люди приходять обшукати цю загорожу за нами".